

Informe trimestral de conjuntura catalana

Gener 2023

Editorial

Un cop tancat l'any podem afirmar que l'evolució econòmica el 2022 ha estat més favorable del que s'havia previst. La inflació desbocada i el fort augment dels tipus d'interès per part del Banc Central Europeu va provocar una cascada de revisions a la baixa del creixement esperat per al 2022. Malgrat aquest escenari advers, l'economia catalana hauria crescut el 2022 a l'entorn del 5% –clarament superior al consens de fa uns mesos, més proper al 4%.

Constatada l'elevada dificultat d'elaborar previsions econòmiques per les incerteses existents actualment, la principal tasca dels economistes és entendre -i prioritzar- quins són els elements que condicionaran l'activitat econòmica a futur. La llista és extensa, amb una combinació de factors positius i negatius.

Una de les variables clau que determinarà l'evolució de l'economia catalana els propers trimestres és el consum de les llars. En aquest sentit, el 2022 s'ha caracteritzat per una forta creació d'ocupació i una intensa reducció de l'estalvi anual de les famílies per compensar la pèrdua de capacitat adquisitiva dels salaris, factors que han estat decisius per impulsar el consum privat. La pèrdua de dinamisme del mercat laboral i el menor estalvi de les llars

acumulat en 2023 es preveu que debilitin el consum els propers mesos.

Més enllà de l'esgotament d'alguns dels factors que han impulsat l'activitat els darrers trimestres, el principal risc per a l'evolució del creixement en endavant és l'elevada persistència de l'increment dels preus. En aquest sentit, l'enquesta de clima empresarial a Catalunya apunta a que el trasllat de l'augment dels costos als preus de venda encara no hauria finalitzat. Aquest és un senyal d'atenció, atès que de mantenir-se aquesta tendència, la inflació subjacent (exclou el preu de l'energia i els aliments no elaborats) romandria en nivells elevats. En aquest escenari d'enquistament de la subjacent, el BCE no tindria més remei que seguir augmentant els tipus d'interès nominals -amb efectes nocius per al consum privat i un augment dels costos de finançament per al teixit productiu.

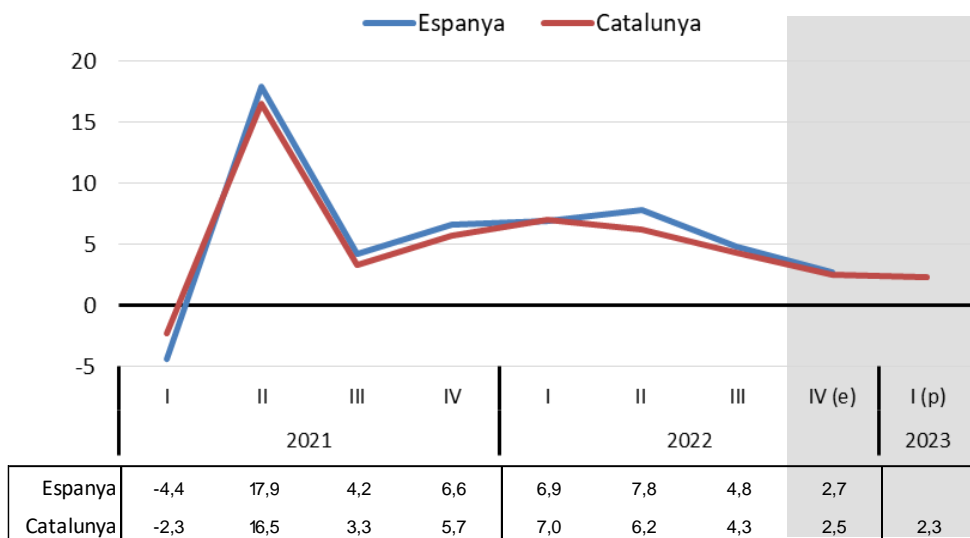
En resum, el pronòstic és que l'economia catalana entri en una fase de moderació del ritme de creixement econòmic (amb taxes intertrimestrals positives però properes al 0%) els dos propers trimestres. Tot i així, hi ha motius sòlids per pensar que sortejarà la recessió malgrat les dificultats, amb un creixement del PIB previst de l'1,8% el 2023.

*L'economia catalana
creixerà un 1,8%
l'any 2023*

*La persistència de la
inflació subjacent
suposa un risc per a
la recuperació de
l'activitat els propers
trimestres*

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxas de var. interanual, en %)

Fonts: Espanya: INE
Catalunya: Elaboració pròpia AQR-Cambra (e) estimació (p) previsió

Síntesi de la conjuntura catalana: l'activitat s'alenteix menys intensament de l'esperat

En el darrer informe les dades confirmaven un procés intens de desacceleració de l'economia catalana, i la previsió d'un estancament durant alguns trimestres. Ara bé, el principal interrogant en aquell moment era que l'alentiment comportés alguns trimestres amb taxes de variació del PIB negatives. En aquest sentit es pot avançar que aquest informe dibuixa un escenari en què aquest escenari és cada cop menys probable.

A nivell estadístic, resulta rellevant la revisió que ha fet el Instituto Nacional de Estadística (INE) del perfil de creixement trimestral al llarg de l'any 2022. En el cas de l'economia catalana, cal tenir en compte que encara està pendent la revisió de les dades publicades per l'Idescat.

Les senyals més optimistes del previst fa uns mesos són compatibles amb un escenari de desacceleració econòmica. D'acord amb estimacions pròpies, que ja tenen en compte la revisió feta per l'INE, l'economia catalana hauria evolucionat al llarg d'aquest any des d'un creixement (interanual) del 7,0% el primer trimestre fins al 2,5% el quart trimestre. Ara bé, cal tenir present que les taxes interanuals no només recullen la conjuntura més recent, sinó que són el resultat del que ha passat durant un any. Més significativa és la taxa de creixement

intertrimestral del quart trimestre de 2022 que, d'acord amb estimacions pròpies, seria propera al 0,2%. En aquest context, el mercat laboral també mostra senyals d'alentiment des de mitjans de 2022.

En síntesi, per al conjunt de l'economia, les dades que s'han anat publicant les darreres setmanes de producció i ocupació apunten a un alentiment menys intens de l'esperat per al quart trimestre de l'any 2022.

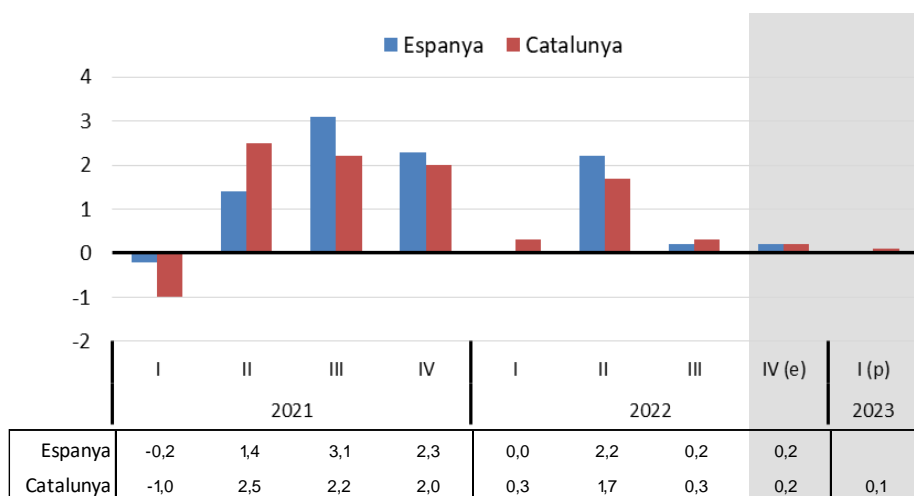
El principal risc a la baixa de l'escenari de creixement econòmic per al 2023 és la continuïtat d'una inflació elevada i persistent, que podria suposar un augment més intens dels tipus d'interès nominals per part del Banc Central Europeu, un fet que tindria un impacte negatiu per a les famílies i el teixit productiu. Tot i que aquest risc existeix (Catalunya ha experimentat una inflació mitjana del 8,0% el 2022), la tendència els darrers mesos ha estat d'una clara moderació de l'augment dels preus (la inflació interanual al desembre ha estat del 5,2%).

En resum, les estimacions calculades per la Cambra i el Laboratori AQR-Lab suposen una revisió a l'alça de set dècimes del PIB del 2022 en relació amb l'informe anterior, fins al 5,0%. De cara al 2023 es preveu que l'economia catalana moderi l'avenç de l'activitat (1,8% en mitjana anual).

Es preveu un creixement intertrimestral del 0,2% per al 4T 2022

El principal risc per a l'activitat econòmica l'any 2023 és la persistència de la inflació

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fons: Espanya: INE

Catalunya: Elaboració pròpia AQR-Cambra (e) estimació (p) previsió

Previsions per a l'any 2023: previsió de creixement del PIB de l'1'8%

L'element més destacable de l'actualització del quadre macroeconòmic previst de cara al 2023 és la revisió a l'alça de la previsió de creixement. Això està en línia amb el que s'ha comentat anteriorment, i amb la revisió de la sèrie històrica recent. Les estimacions calculades per la Cambra i el Laboratori AQR-Lab de la Universitat de Barcelona estimen un creixement del PIB el 2023 de l'1,8% per a l'economia catalana (dues dècimes més que en l'anterior informe), i una estimació d'inflació mitjana per al conjunt de l'any del 4,3%.

Entre els factors que justifiquen aquest escenari més positiu cal destacar la previsió d'uns preus energètics clarament més moderats del que s'havia anticipat fa un parell de mesos. Concretament, s'espera un preu del gas al voltant dels 90-100€ per MWh, i que el petroli cotitzi per sota dels 100€ en el cas del barril Brent.

Pel costat de la demanda es preveu una clara moderació de les taxes de creixement de gairebé totes les components durant el 2023. En el cas del consum privat es preveu una reducció del ritme de creixement des del 2,2% el 2022 a l'1,0% el 2023. Aquesta dada és pràcticament igual a la prevista fa tres mesos. En el cas del consum públic la previsió és que es mantingui amb un creixement moderat (a l'entorn del 0,4%).

En el cas de la inversió es preveu una clara reducció, passant d'una taxa del 5,7% el 2022 al 2,8% el 2023, justificada per l'alça de tipus d'interès nominals i la moderació generalitzada de l'economia.

Pel que fa al sector exterior, és la component on més elevades són les incerteses. Tot i els bons registres que continuen mostrant les dades sobre comerç de béns i turisme estranger, la previsió de cara al 2023 a partir dels models econòmics porta a una estimació del creixement del 6,2% de les exportacions de béns i serveis, i d'una taxa inferior de les importacions, del 5,8%. Per tant, l'aportació del sector exterior al creixement del PIB continuaria tenint signe positiu, tot i més moderat en relació amb el 2022.

Pel costat de l'oferta es preveuen pel 2023 taxes de creixement del VAB del 0,9% en el sector primari, de l'1,3% a la indústria, de l'1,1% a la construcció i del 2,1% als serveis. En tots els casos, taxes inferiors a les de 2022.

En relació amb la creació d'ocupació, es preveu que es moderi a Catalunya el 2023 (fins a l'1,5%, molt inferior al 4,3% estimat per a l'any passat), tot i que seguirà sent positiva. Aquest fet permetrà reduir la taxa d'atur, que se situaria en el 9,1% en mitjana anual el 2023.

Es preveu que el PIB català creixi un 1,8% el 2023, dues dècimes més del previst fa tres mesos

La inflació s'està desaccelerant, però el 2023 seguirà sent elevada (4,3%)

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2021	2022(p)	2023(p)
Producte Interior Brut	5,8%	5,0%	1,8%
Consum Privat	5,2%	2,2%	1,0%
Consum Públic	3,3%	0,1%	0,4%
Formació Bruta de Capital	8,1%	5,7%	2,8%
Exportacions	13,8%	14,9%	6,2%
Importacions	13,8%	10,3%	5,8%
VAB agricultura	1,5%	2,2%	0,9%
VAB indústria	5,3%	4,8%	1,3%
VAB construcció	1,6%	3,8%	1,1%
VAB serveis	6,3%	5,3%	2,1%
Índex Preus Consum (base 2011)	2,9%	8,0%	4,3%
Ocupats	7,9%	4,3%	1,5%
Taxa d'atur	11,6%	9,4%	9,1%

Font: Idescat (2020) i elaboració pròpia (2021 i 2022). P: previsions d'AQR-Lab i Cambrabcn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 23/01/2023

Un dels riscos destacables que podrien provocar que l'evolució econòmica el 2023 fos pitjor de l'escenari descrit anteriorment és l'enquistament d'una elevada inflació. En aquest sentit, el percentatge de l'empresariat català que sosté que incrementarà els seus preus de venda el primer trimestre de 2023 ha augmentat, segons l'Enquesta de Clima empresarial. Altres factors de risc són un augment dels preus de l'energia, un possible racionament energètic a Europa, la persistència dels colls d'ampolla i l'impacte incert de l'augment dels tipus d'interès nominals sobre l'activitat econòmica.

A nivell trimestral es preveuen diferències en el perfil de l'evolució del PIB al llarg del 2023. Així, es preveu un creixement molt moderat en el primer, proper a l'estancament (0,1%). Malgrat això, s'espera que els següents trimestres aquesta taxa evolucioni a l'alça, en paral·lel amb la progressiva recuperació de l'economia europea.

Índex de confiança empresarial: les expectatives a la indústria i la construcció milloren, però segueixen sent negatives

El darrer informe, publicat fa tres mesos, es destacava que les expectatives dels empresaris estaven alineades amb la previsió d'un menor creixement per a l'últim trimestre de l'any. En aquest moment, les darreres dades sobre l'índex de confiança empresarial presenten un panorama més favorable, en línia amb les previsions presentades al quadre macroeconòmic.

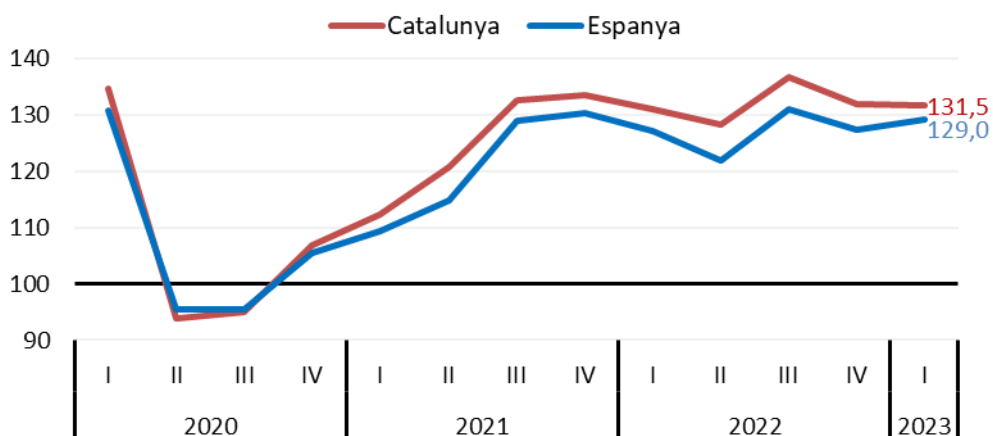
Més concretament, l'índex de confiança empresarial harmonitzat referit al primer trimestre de 2023 ha augmentat un 0,3% interanual, una xifra molt més positiva que la caiguda de l'1,2% del trimestre anterior.

És important destacar que aquesta millora ha estat generalitzada entre sectors, però especialment intensa a la indústria i la construcció.

El principal risc per a l'evolució de l'economia catalana l'any 2023 és la persistència de l'augment dels preus

La confiança empresarial es recupera gràcies a la moderació de la inflació

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

Així, el descens de la confiança empresarial en el sector industrial s'ha moderat entre el 4T de 2022 (-6,2%) i el 1T de 2023 (-2,5%), un fenomen similar al que ha experimentat la construcció (-2,8% el 4T al -1,1% el 1T) i al comerç (-1,4% el 4T al -0,5% el 1T).

En canvi, en el cas de la hostaleria les expectatives segueixen sent molt més positives en comparació amb el 2021 (encara molt condicionat per la crisi de la Covid-19). Així, la variació interanual de la confiança empresarial el 4T va ser del 8,7%,

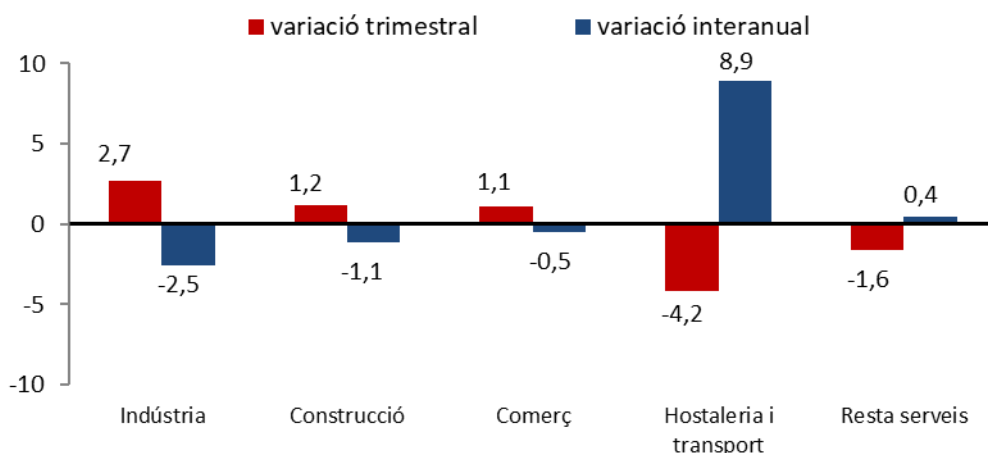
i el 1T de 2023 ha augmentat fins al 8,9%. Aquestes xifres van en línia amb la intensa recuperació que ha viscut el sector al llarg del 2022.

Si es compara aquesta evolució amb la de l'economia espanyola, la tendència a nivell sectorial és molt similar. Ara bé, la gran diferència és que l'indicador de confiança a l'economia espanyola ha augmentat més intensament el 1T (1,6%), en part perquè la contracció el 4T (-2,4%) va ser notablement superior en comparació amb Catalunya.

La confiança a la indústria millora, tot i veure's encara afectada per la crisi energètica

Les perspectives es mantenen molt positives al sector de l'hostaleria

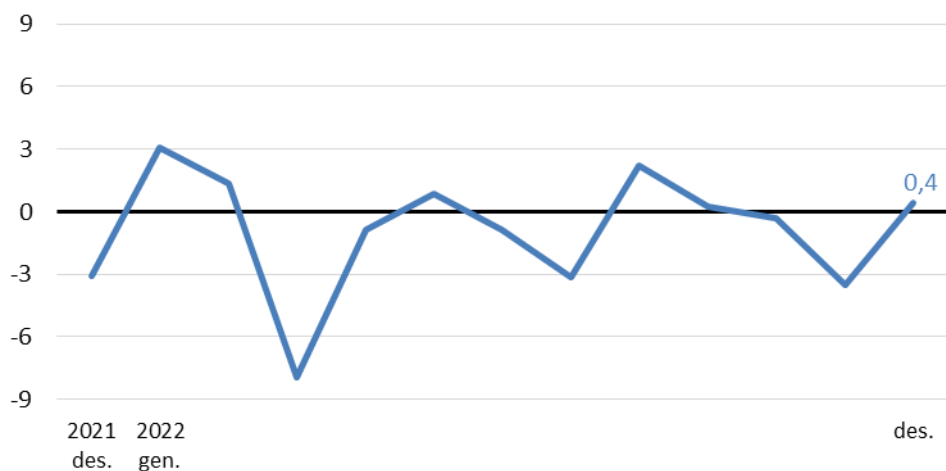
Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. I trimestre del 2023 (Taxes de variació, %)

Font: Idescat

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2015=100 a preus constants, taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Consum: es preveu una moderació del creixement del consum el 2023, fins a l'1,0%

Els dos darrers trimestres de l'any han estat marcats per una clara moderació de l'activitat econòmica, sent el consum privat un dels components on més s'ha notat. Això no és estrany atès que una de les causes d'aquest alentiment és l'elevada inflació. Alhora, la necessitat de controlar una possible espiral inflacionista ha portat al BCE a endurir les condicions financeres, amb un impacte directe sobre el consum de les famílies.

En un primer moment és probable que l'efecte fos menor, gràcies a l'estalvi acumulat durant la pandèmia. Però les darreres dades constaten aquest escenari de frenada. Un dels indicadors que tradicionalment resulta més fiable per seguir l'evolució del consum de les famílies és la matriculació de turismes. En aquest cas, la darrera dada disponible és la del mes de desembre, que recull una variació acumulada del -5% respecte al 2021. Aquesta caiguda és més intensa que la registrada en mesos anteriors i, de fet, al

darrer informe es citava que fins a setembre la reducció havia estat del 4,5%. Per tant, es tracta d'un alentiment que s'ha anat intensificant a mesura que passaven els mesos. A més, l'índex de comerç al detall ha tancat l'any amb un reducció acumulada del 0,8% el 2022 respecte al 2021, i la tendència dels últims mesos de l'índex de vendes en grans superfícies també ha estat dolenta, amb estancament fins al novembre (0,1% en relació amb l'any anterior). En aquest cas, però, continua l'evolució clarament diferenciada entre alimentació (-2,7%) i la resta de productes (3,5%).

Amb tota la informació disponible a hores d'ara, els models econòmics preveuen tancar l'any amb un creixement del consum proper al 2,2% respecte al 2021. I, de cara al 2023, es preveu que continuï aquest procés d'alentiment, fruit d'un context econòmic encara amb una elevada inflació, fet que situarà l'avenç del consum de les famílies a l'entorn a l'1,0%.

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de turismes (nombre)	10.546	des. 22	-5,7%	-20,7%	-5,0%
Índex vendes grans superfícies, preus constants (Base 2015=100)	89,5	nov. 22	11,8%	-6,7%	0,1%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2015=100)	119,1	des. 22	19,1%	0,4%	-0,8%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)**	3.101,8	nov. 22	7,1%	10,8%	21,8%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21

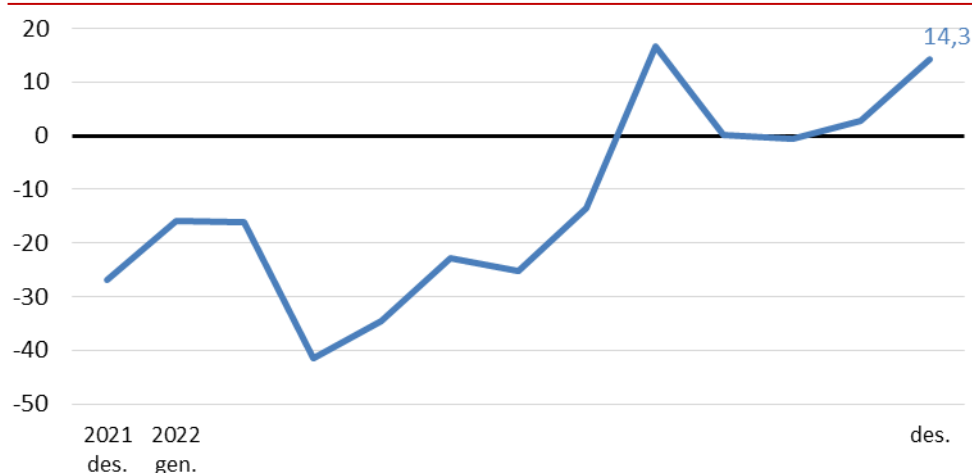
**Dades provisionals

El consum de les llars ha estat un dels motors del creixement de l'activitat el 2022

La menor creació d'ocupació l'any 2023 debilitarà el consum de les famílies

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat

Inversió: previsió de creixement de la inversió del 2,8% el 2023

En el cas de la inversió, les previsions de creixement del 2022 s'han mantingut força estables al llarg dels darrers informes.

El mes de juliol es preveia un creixement del 5,4%, molt similar al 5,5% del mes d'octubre. Ara, amb més informació disponible, s'ha revisat lleugerament l'estimació a l'alça fins al 5,7%.

Aquesta evolució és un bon senyal de que, malgrat els indicadors econòmics detecten un clar procés d'alentiment al llarg de l'any, fruit dels factors que ja s'han comentat anteriorment, no hi ha motius per pensar en que l'economia s'encamini cap a una recessió, sinó cap un menor ritme de creixement.

Entre els indicadors que corroboren aquesta evolució de la inversió, es pot destacar que les importacions de béns de capital registren fins al mes de novembre (última dada disponible) una variació acumulada del 22,5%. I, per altra banda, la inversió estrangera ha registrat un increment acumulat fins al tercer trimestre, del 13,6%.

Si ens fixem en la matriculació de vehicles industrials, ha registrat en el conjunt de l'any una taxa de variació respecte al 2021 del -15%. Però aquest és un indicador que, actualment, es veu influït per altres factors específics.

La síntesi de tota la informació disponible es tradueix amb unes estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) per al conjunt del 2022 siguin d'un increment de la inversió del 5,7%, i una estimació de creixement del 2,8% l'any 2023.

Aquesta previsió de cara al 2023, no obstant, està molt condicionada per l'evolució dels tipus d'interès. Cal tenir en compte, com a indicador, que l'euríbor a 12 mesos ha passat del -0,5% a principis d'any fins al 3,3% a finals d'any.

Adicionalment, l'evolució de la inversió estarà fortament vinculada amb la capacitat d'execució dels fons Next Generation EU per part de les diferents administracions públiques.

La inversió creixerà el 2022 un 5,7%, un avenç superior al del PIB

La inversió es moderarà el 2023, però els fons Next Generation seran un factor de suport clau

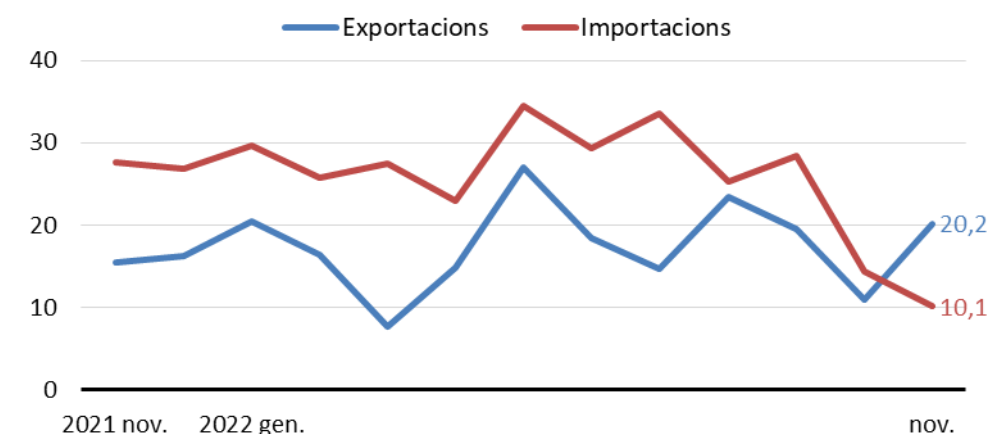
Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	1.922	des. 22	7,0%	14,3%	-15,0%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)**	812,1	nov. 22	20,9%	29,8%	22,5%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	203.069	3T-22	-1,2%	-0,1%	-0,1%

Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21

**Dades provisionals

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, en %)

Font: Duanes

Sector exterior: l'aportació positiva del sector exterior al creixement econòmic augmenta el 2022

Un dels factors més positius de l'evolució econòmica del 2022 ha estat el fort dinamisme de les exportacions de béns i serveis. Aquest fet s'ha traslladat en una major aportació al creixement del sector exterior, ja que les importacions han crescut a un ritme inferior, en consonància amb la debilitat del consum privat i la desacceleració de la inversió.

Si s'analitzen les dades mensuals de duanes del comerç de béns al llarg del 2022, es pot comprovar que les exportacions han presentat creixements interanuals molt elevats en tot moment, assolint al novembre (darrera dada disponible) un creixement interanual acumulat del 17,3%. Si distingim l'evolució per destinació econòmica, es detecten diferències importants. Centrant-nos en la taxa acumulada fins al novembre, les exportacions dels béns intermedis són un 19,4% superiors respecte a un any abans, les dels béns de consum un 15,4% superiors, i les de béns de capital un 4,4%.

En el cas de les importacions, fins al mes de setembre les taxes de creixement interanual són molt elevades, superiors al 20%. Però a partir de l'octubre es produeix un sobtat decreixement. En tot cas, el creixement interanual acumulat fins al mes de novembre és del 25,2%. Centrant-nos en la dada acumulada fins al mes de novembre, en el cas dels béns de consum ha estat un 21,8% superior al 2021, en el cas de béns de capital un 22,5% superior, i en el cas dels béns intermedis han estat un 26,6% superiors.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra i AQR-Lab (UB) apunten a un increment de les exportacions de béns i serveis del 14,9% (superior a la previsió de fa tres mesos) i a un increment de les importacions del 10,3%, en aquest cas molt similars a les presentades en l'informe anterior. Per últim, es preveuen de cara al 2023 unes taxes de creixement de les dues components sensiblement inferiors: del 6,2% en les exportacions i del 5,8% en les importacions.

Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

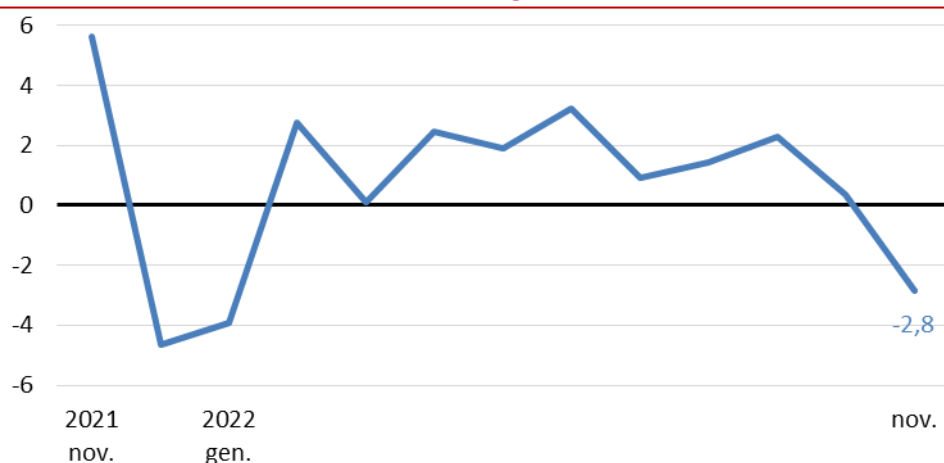
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Exportacions de béns (milions d'euros)**	9.131,6	nov. 22	15,4%	20,2%	17,3%
Importacions de béns (milions d'euros)**	9.787,0	nov. 22	6,7%	10,1%	25,2%
Inversió estrangera (milions d'euros)	765,1	3T-22	-26,4%	-0,4%	13,6%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	23,9	3T-22	-87,2%	-96,3%	-75,8%

Font: Duanes i Idescat

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21

El sector exterior manté un fort dinamisme el 2022

Les exportacions de béns creixen un 17,3% interanual fins al novembre,

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit estacion. (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Indústria: revisió a l'alça del creixement fins al 4,8% l'any 2022

El cas del sector industrial presenta algunes singularitats importants en relació amb el seguiment de la conjuntura econòmica. Aquestes tenen molt a veure amb l'especial sensibilitat del sector a la presència de colls d'ampolla en les cadenes de subministrament i l'evolució dels preus de l'energia. Ja des de la pandèmia, i després amb l'impacte del conflicte bèl·lic a Ucraïna, és un sector afectat per moltes incerteses, que es posen de manifest quan es comparen les estimacions fetes en diferents moments del temps.

Així, a l'informe de fa tres mesos es va revisar a la baixa el creixement del sector per a l'any 2022. Ara, derivat de la revisió que ha presentat l'INE de les sèries històriques, es torna a revisar a l'alça.

L'indicador més representatiu en aquest sector és l'indicador de producció industrial (IPI), del que hi ha dades d'informació fins al mes de novembre. Doncs bé, les taxes interanuals han estat positives fins al mes de setembre. Però a l'octubre i novembre s'ha detectat una moderació, també en consonància amb la previsió d'una clara

desacceleració per al quart trimestre de l'any. El resultat és que la taxa interanual acumulada fins al mes de novembre és d'un 0,8% comparat amb el 2021.

El seguiment de l'índex de producció industrial també permet constatar enormes diferències entre tipus de béns, responen sobretot als canvis en el perfil del consum. Mentre que en els béns de consum es constata un increment de la producció del 4,3% fins al mes de novembre, de 1,0% dels béns d'equipament i en el cas dels béns intermedis ha estat del -1,8%.

A partir de tota aquesta informació, i d'altra d'addicional, les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) apunten a que, per al conjunt de l'any, la taxa de variació del valor afegit brut (VAB) a la indústria se situï en el 4,8% de mitjana l'any 2022.

De cara al 2023, els models econòmics apunten a un creixement clarament menor, de l'1,3%, degut a la moderació del consum privat, les exportacions de béns i la inversió.

El VAB industrial creixerà un 4,8% el 2022

Es preveu una moderació del creixement a la indústria fins a l'1,3% el 2023

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

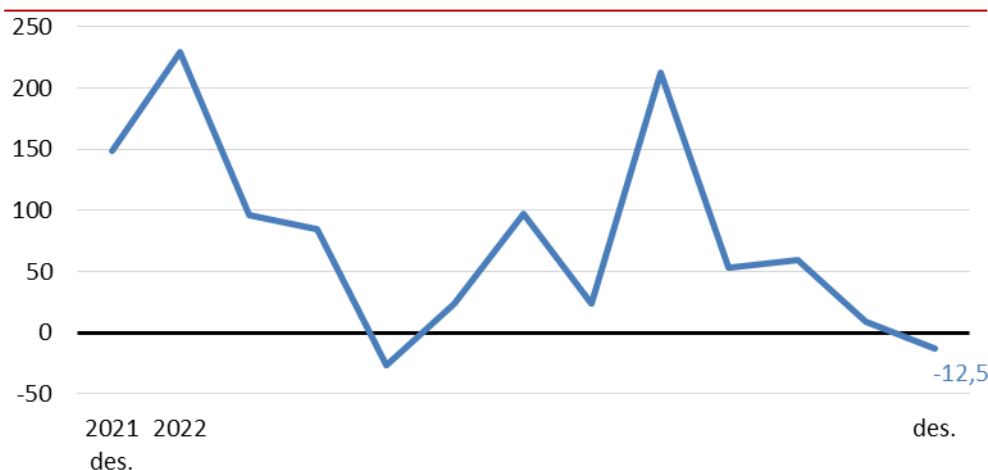
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de producció industrial (base 2015=100)	110,5	nov. 22	4,7%	-2,8%	0,8%
Índex de producció industrial corregit (base 2015=100)	109,2	nov. 22	-0,8%	-2,8%	0,8%
Índex Red Eléctrica (IRE) Indústria - corregit	84,6	nov. 22	3,7%	-14,7%	-10,8%
Afiliacions règim general i autònoms - Indústria (milers)	490,4	des. 22	-0,5%	1,5%	1,9%

Font: Idescat i INE

Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21

Gràfic 9. Licitació oficial d'obres (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat

Construcció: previsió de creixement del 3,8% el 2022

Seguint amb l'evolució del PIB des del costat de l'oferta, el sector de la construcció es caracteritza per unes previsions que han anat de menys a més durant el 2022.

Així, a l'informe del mes de juliol es va preveure un creixement anual del 2,4%, a l'octubre una previsió del 3,3% i ara, amb informació gairebé fins a final d'any, es torna a revisar a l'alça.

Per entendre aquesta revisió cal tenir en compte que durant el 2022 es va produir un retard important en la disponibilitat de la majoria dels indicadors més utilitzats per fer un seguiment del sector. Un cop disponible aquesta informació, l'evolució del sector queda molt més clara.

Així, el consum de ciment ha acumulat de gener a novembre un increment interanual del 7,1% respecte al 2021.

Un altre dels indicadors significatius són els visats d'obres. En aquest cas, fins al mes

d'octubre s'acumula un increment interanual de l'1,7% en els habitatges acabats. Tot i que aquesta taxa és del -5,2% en el cas dels habitatges en construcció.

L'evolució de les dades sobre l'afiliació de la Seguretat Social confirma també aquesta evolució més positiva del sector de l'inicialment esperada. En aquest sentit, el creixement de les afiliacions a la construcció (incloent el règim general i autònoms) l'any 2022 ha estat del 3,3%.

En qualsevol cas, la integració de tota aquesta informació amb el model econòmic usat per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) comporta una estimació del creixement del VAB a la construcció del 3,8% per al conjunt de l'any 2022. De cara al 2023 és important destacar que l'alça dels tipus d'interès està tenint un impacte sobre el ritme de compravendes, amb una clara desacceleració els darrers mesos. Per tant, el creixement del VAB del sector de la construcció s'hauria de moderar el 2023, a l'entorn de l'1,1%.

Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Consum de ciment (milers de tones)	215,6	nov. 22	6,4%	16,4%	7,1%
Habitatges iniciats (nombre)	2.667	oct. 22	74,3%	-8,0%	-5,2%
Habitatges acabats (nombre)	1.028	oct. 22	9,6%	-6,5%	1,7%
Licitació oficial (milions d'euros)	232,8	des. 22	-28,5%	-12,5%	47,5%
Afiliacions règim general i autònoms - Construcció (milers)	220,4	des. 22	-1,4%	3,9%	3,3%

Font: Idescat i INE

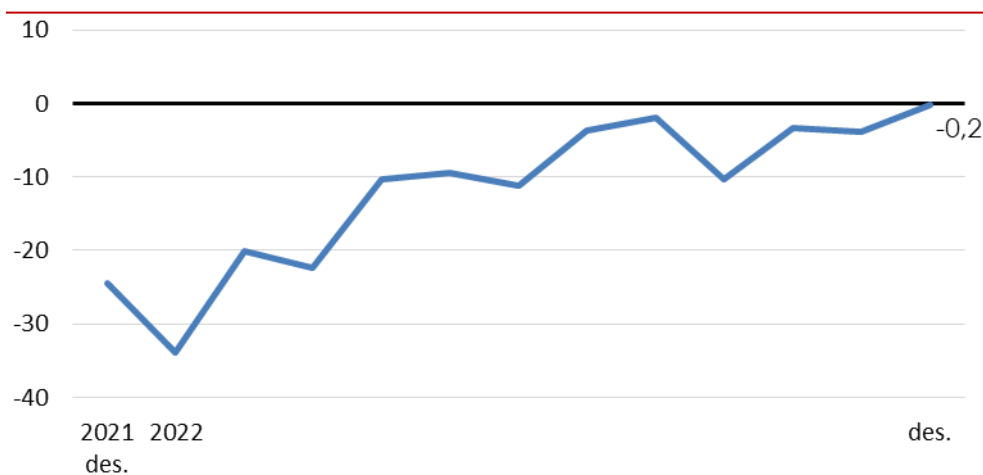
Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21

La construcció creixerà un 3,8% el 2022, més del previst fa uns mesos

L'avenç del VAB a la construcció s'alentirà el 2023 per l'augment dels tipus d'interès

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa var. respecte al mateix mes de 2019, en %)

Font: Idescat

Serveis: previsió de creixement del 5,3% el 2022

En el cas del sector serveis, l'avenç de l'activitat ha anat de més a menys al llarg del 2022.

Si s'analitzen els indicadors d'alta freqüència queda clara aquesta evolució. Per exemple, si ens fixem en el sector comercial, l'índex de vendes en grans superfícies (IVGS) reflecteix entre gener i novembre una variació respecte al mateix període de l'any anterior del 0,1% (a preus constants).

Tot i això, les diferències són importants entre tipologia de productes: un -2,7% en el cas de productes d'alimentació i un 3,5% en el cas de la resta de productes. Ara bé, val la pena destacar que les taxes de creixement interanual d'aquest indicador han evolucionat al llarg de l'any clarament a la baixa.

En el cas de l'índex de comerç al detall (ICD) la comparació entre els registres de gener a novembre, en relació amb el mateix període del 2021, comporta a una variació

negativa del 0,9% a preus constants. En aquest índex es detecten menys diferències segons el tipus de producte: un -0,5% en el cas de productes d'alimentació i un -1,5% en el cas de la resta de productes.

Per altra banda, el moviment de passatgers per transport aeri reflecteix entre gener i desembre una caiguda respecte al 2019 del 21,3%. En el cas del nombre de viatgers en establiments hotelers la taxa de variació en el mateix període és del -7,9%. I en el cas de les pernoctacions és un -8,8%.

A partir de tota aquesta informació, i de les dades històriques del sector, les estimacions pròpies de la Cambra i AQR-Lab (UB) apunten a un creixement del VAB al sector serveis del 5,3% el 2022 i del 2,1% el 2023.

El motiu principal que explica la desacceleració del sector durant el 2023 és la pèrdua de dinamisme del consum de les llars i la recuperació més gradual del turisme estranger.

El sector serveis serà el que més creixerà el 2022, amb un augment del VAB del 5,3%

La moderació del consum privat i el turisme estranger moderaran el creixement dels serveis el 2023

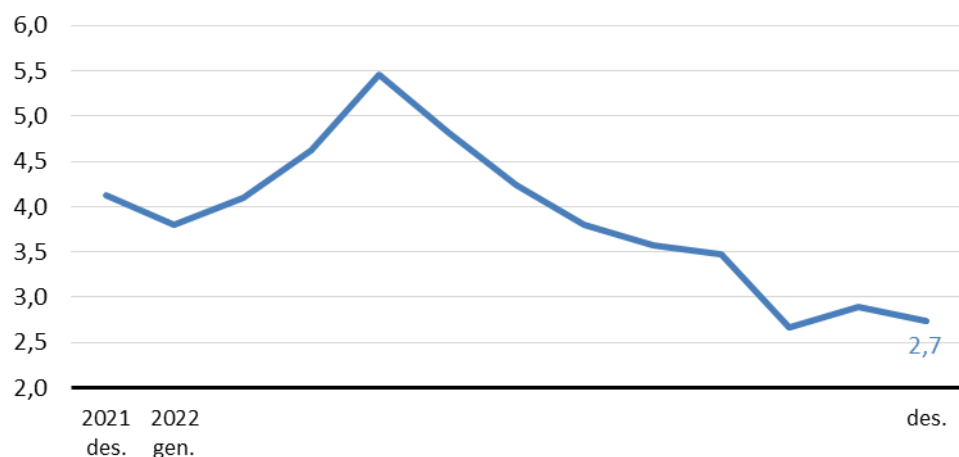
Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	3.313,4	des. 22	1,9%	46,1%	126,3%
Turistes estrangers (milers)	962,7	nov. 22	-35,1%	56,3%	167,5%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	2.429,4	des. 22	-2,5%	32,1%	107,6%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	142,2	nov. 22	1,4%	11,9%	19,6%
Afiliacions règim general i autònoms - Serveis (milers)	2.818,2	des. 22	-0,4%	2,9%	4,3%

Font: Idescat i INE

Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, en %)

Font: MTAS

Nota: Dades referides a últim dia del mes

Mercat laboral: la creació de llocs de treball es manté, però s'ha desaccelerat els últims mesos de 2022

Tot i l'alentiment detectat en el ritme de creixement de la producció, l'economia catalana continua creant llocs de treball a bon ritme. Sens dubte aquest és un dels elements diferencials més destacables de la conjuntura econòmica comparada amb altres episodis de desacceleració.

Com és habitual, en el moment de tancar aquest informe no es disposa encara dels resultats de l'enquesta de població activa (EPA) del quart trimestre. Però es poden analitzar les dades referents a l'afiliació a la Seguretat Social per valorar l'evolució recent. En termes agregats, el nombre d'afiliats del mes de desembre va ser un 2,7% interanual. Un cop més, les diferències sectorials són importants. Aquesta taxa es pot desagregar en un increment del 2,9% al serveis, un 3,9% a la construcció, un 1,5% a la indústria, i un -1,3% al sector primari.

En el mateix sentit, l'evolució de l'atur registrat confirma que continua la millora al

mercado de treball, tot i que a finals d'any el dinamisme es s'hagi reduït. Si comparem el període de gener a desembre del 2022 amb el mateix període de l'any 2019 (per excloure l'efecte de la pandèmia), el nombre d'aturats és encara un 3,9% superior. Però amb diferències importants entre sectors: un increment del 5,7% a la construcció, del 0,7% a la indústria, un 4,4% als serveis i una reducció del 4,5% a l'agricultura.

Totes aquestes dades es poden sintetitzar en les previsions de cara a finals d'any. D'acord amb les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB), el nombre de llocs de treball s'hauria incrementat en el conjunt del 2022 al voltant d'un 4,3%, i una taxa d'atur mitjana del 9,4%. De cara al 2023, i en consonància amb la desacceleració de l'economia, es preveu que el ritme de creació de llocs de treball disminueixi, fins a una taxa propera a l'1,5%. Tot i això, s'espera que la taxa d'atur disminueixi fins al 9,1% el 2023.

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Afiliacions total règims (milers)	3.588,8	des. 22	-0,6%	2,7%	3,8%
Atur registrat (milers)	346,3	des. 22	-0,8%	-6,2%	-18,9%
Ocupats (EPA) (milers)	3.519,0	4T-22	-1,1%	0,6%	2,1%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	9,9	4T-22	-0,6p.p	-0,3p.p	-1,9p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.947,6	3T-22	-5,5%	4,8%	5,3%

Font: Idescat, INE i MTAS

Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

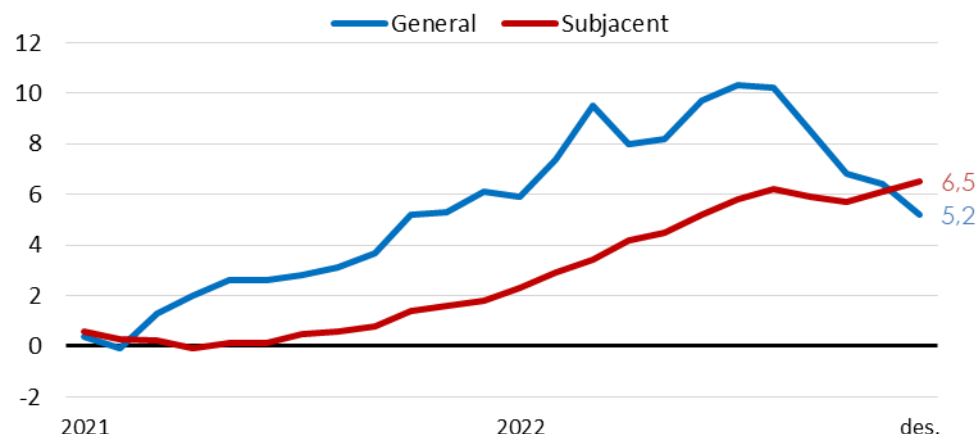
*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 21 p.p: punt percentuals

Es preveu tancar el 2022 amb un increment de l'ocupació del 4,3%

El 2023 Catalunya seguirà creant nous llocs de treball i reduint la taxa d'atur

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Preus: tendència la baixa de la general i a l'alça de la subjacent

La inflació mitjana a Catalunya el 2022 s'ha situat en el 8,0%. Aquesta taxa és molt propera a les previsions anteriors, del 7,5% al juliol i del 8,4% a l'octubre.

Ara bé, aquesta xifra del 8,0% anual pot induir a interpretacions errònies, atès que aquesta xifra és una mitjana de les taxes d'inflació dels dotze mesos de l'any. I en aquest cas és important fixar-se que l'any es pot dividir en dos períodes ben diferenciats. Entre gener i juliol una inflació clarament a l'alça, des del 5,8% al 10,4%. I, entre juliol a desembre, una inflació clarament a la baixa, fins a tancar l'any amb una variació del 5,2%.

No obstant, el focus cal posar-lo ara en el risc que s'acabi produint el que es coneix com els efectes de segona ronda. És a dir, que els increments conjunturals derivats d'una inflació elevada pugui ocasionar un augment de preus elevat i persistent degut al trasllat de costos a preus de les empreses, i això pot generar increments generalitzats i elevats dels salaris, provocant novament un augment dels preus. Quantificar quina pot ser la magnitud d'aquests efectes de segona ronda és un exercici complex però, en

qualsevol cas, que la inflació subjacent hagi continuant escalant fins assolir el màxim de l'any al desembre, amb un valor del 6,9% a Catalunya, no és un bon senyal. El motiu és que, de mantenir-se aquesta tendència, el procés de reducció de la inflació durant els propers mesos podria ser més lent del previst, reduint la capacitat adquisitiva dels salaris i augmentant el risc de recessió.

En qualsevol cas, de cara als propers mesos, els models de previsió utilitzats per la Cambra i per AQR-Lab suggereixen que l'augment dels preus s'anirà reduint, tot i que de manera molt progressiva. Més concretament, s'espera per al 2023 una taxa anual propera al 4,3%. Això és compatible amb tancar l'any 2023 amb taxes interanuals properes al 3,0%.

Naturalment, aquestes prediccions estan condicionades per una elevada incertesa, i s'han d'interpretar com una previsió en absència de nous xocs pel costat de l'oferta. En particular, és important tenir en compte el risc derivat de l'evolució dels preus de les primeres matèries energètiques i dels aliments en el context geopolític actual.

La inflació mitjana el 2022 s'ha situat en el 8,0%

La inflació podria situar-se al voltant del 3,0% a finals de 2023

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2016=100)	109,1	des. 22	0,1%	5,2%	5,2%
Índex de preus industrials (índex 2015=100)	140,4	des. 22	-1,2%	14,3%	14,3%
Inflació subjacent (índex 2016=100)	108,2	des. 22	0,8%	6,5%	6,5%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Gener del 2023

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez

Jaume Martí

Data de tancament: 30 de gener del 2023